

„Soča“ izhaja vsak petek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat

7 „ „ „ 2 „

6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“ in na starem trgu. — V Trstu v tobakarnici „Via della caserma 3“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soče“ na Koreniji v Stični - vi hiši št. 10 II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Dogodbe v Pragi.

Zadnje dni p. m. (28. jun.) je družba nemških visokošolcev v Pragi, z imenom „Avstrija“, obhajala 20 letnico svojega obstoja, in v ta namen napravila izlet omenjenega dne zjutraj v bližnji kraj „Kuhelbad“, kamor se hodijo Pražani razveseljevati. „Tribüne“ od 4. t. m. je izvedela to le. Parobrod, na katerem so se imenovani visokošolci odpeljali, bil je ozalisan z nemško nacionalnimi trikolorami (trobojnicami), pod katerimi je bila avstr. vojaška banda. Nemški burši so iztegavali jezike iz oken na najbolj živi celici; to nesramno početje so nadaljevali, dokler jim ni zažugal c. kr. policijski komisar, da jih bo drugače zapodil.

V Kuhelbad so prišli delavci iz obližja, okr. komisar Hrudy je pa vse storil, da bi ne prišlo do pretepa.

Poročali so pa od druge strani, da so šli isti dan v Kuhelbad tudi češki dijaki, ker so bili razjarjeni, da so nemški burši (udje imenovane „Avstrije“) istega dni vsi nosili tudi ono cvetico (Kornblume), katere je nemškemu cesarju Viljemu priljubljena. V Kuhelbadu so peli češki dijaki našo cesarsko himno, in nemški dijaki so morali ob tej priliki tudi vstati in se odkriti.

Tako je neki potem kri vskipela, in prišlo je bilo do pretepa. Nekteri so bili tudi ranjeni. Sodnijska preiskava pa pokaže, kdo se je pretepa vdeležil, ali samo surovi delavci ali tudi n. pr. češki dijaki.

Ta pretep je bil začetek še drugih namer.

V Pragi je imela policija veliko opraviti, da ni prišlo še do hujših pretepev in prask.

Iz vsega pa je že zdaj razvidno, da nemški burši so začeli in so česko ljudstvo dražili in dražili, dokler mu ni pošla že nečloveška potrpežljivost. Žalostno je in obsojevati je na vsekako, da se je hotelo ljudstvo samo maščevati, ker potem, kakor so zdaj razmere, trpi samo slovanski narod. Kdor se spominja na dogodke prejšnjih let in lanskega leta na Kranjskem, spozna lahko, da se Slovani po nedolžnem nakladajo vse krivice, ki prihajajo od nemških naših nasprotnikov. In enaka se zdaj godi Cehom. Judovski dunajski listi, v večni službi ustavovercev, razglašali so po svetu te dni, kakor da bi se godili v Pragi in Češkem tisočeri poboji in uboju, kakor da bi Nemci ne bili več varni življenja, kakor da bi hotela sedanja vlada nalašč zatreti nemški narod na Češkem, kakor da bi vlada ne bila močna dovolj mir napraviti, ako se par opitih razburjencev sprime.

Nemško-pemski poslanci so se zbrali v Pragi in so nagloma sklenili resolucijo, popolnem v zmislu in po sporočilih lažajevih judovskih organov. Na Dunaji so se tudi ššli nemski poslanci in sklenili enako resolucijo. Njih listi pa zdaj te laži in sklepe po svetu raznašajo, in že se vtikajo prusko-nemški listi v naše notranje zadeve z opomini, kakor da bi ne vedela naša notranja vlada, kaj ji je storiti, in isti prusko-nemški listi že žugajo, da se potegnejo za njih zatirane krvne brate (Stammesgenossen) v Avstriji. Tako se godi v Avstriji, take prijatelje ima Avstrija v Bismarckovi Nemčiji.

Nemški pruski in dunajski listi očitajo češkim politikom, kakor bi bili oni vsega krivi, in kakor bi bili oni češke dijake in delalce sistematično ščuvali proti Nemcem in nemškim buršem. Taka obrekovanja pa pričajo o največi nemško-judovski perfidnosti. Vsi češki politiki obsojujejo one, da si navadne pretepe; profesorji in rodoljubi obžalujejo one dogodbe in so takoj zaresno ves češki narod opominjali, da naj ne išče sam pomoči.

Nasprotno pa vemo, da so nemški profesorji, ki so privaundrali v Avstrijo, sistematično napravljali na boj nemške burše proti avstr. Slovanom v obče. Spominjamo se in lahko tudi najdemo vse tiskano, dašjo po zimi isti profesorji na raznih komerzih v Pragi govorili tako, kakor ne more govoriti noben pravi Avstrijec. Cudili smo se, da je sedanja vlada tako potrpežljiva, in da drž. pravdniki ni tiral istih profesorjev pred sodnijo zaradi nepatriotskih govorov (da izrečemo najnedolžniši pridivnik). Cudili smo se, in

moramo se čuditi, kakó more vlada dovoliti, da nemški burši smejo prepevati prusko nemške pesmi „Die Wacht am Rhein“, „Deutsche Worte hör ich wieder“ itd. Hudó se mora zdeti vsakemu avstrijskemu Slovanu in avstr. patrijotu, ko vidi, kake uradnike si izreja Avstrija v avstrijsko-nemških burših. Hudo je spominjati se na enakopravnost, in s kako mero si jo Nemci prisvajajo, in kakó potem pred celim svetom kričé, kakor da bi bili zatirani. Clovek mora biti skoro že več kot optimist, da ne obupa nad sedanji-mi razmerami, in nad položjem tudi gledé na zunanjo našo politiko, ki nam nikakor ne daje poročstva za boljše prihodnost. Slovanu pa, ki bi videl rad Avstrijo srečno in sebe srečnega z Avstrijo, godi se najhujše zdaj, kakor poprej. Magjar v vzhodnih, Nemec in Lah v zapadnih pokrajinah v domovini, Nemec in Italijan zopet z unaj Avstrije so faktorji, v katerih Slovan ne more zagledati količkaj nade za sporazumljenje, pravičnost, prijaznost in znosno položje. Zató pa nas spodbujajo tudi zadnje dogodbe prške na skupno delovanje in postopanje, kakoršno so pričeli in že pokazali vsaj nekoliko v zadnjem zborovanji drž. zbora. Ustavoverci se vabijo na združenje, kakor bi jim za nemške interese tega treba bilo! Avstrijski Slovani pa v resnici potrebujejo vzajemnosti in složnosti proti istim ustavovercem!

Upajmo, da vsaj za skupno brambo združi avstrijske Slovane potreba in sila.

Narodna zavednost in njena pospeševala.

Spisal Fr. M. selski.

(Dalje in konec.)

Pokazavšim, da imamo res to, česar nam treba za ohranjenje svoje narodnosti, bilo bi še na to odgovoriti: Česa se nam je nadejati, ako zmoremo, in kaj nas čaka v slučaju izgube? Nadejati se nam je narodne omike na podlogi krščanstva, kar je bilo že večkrat povedano, razloženo in priporočeno, pa tudi prezirano in pozabljeno. Le narodna omika pa pelje do narodnega blagostana. Nadejati se nam je narodnih šol in koristnih zavodov, kar tudi smemo pričakovati, ker plačujemo davke in spolnujemo v obče vse državljanske dolžnosti, pa tudi vse one pomočke imamo, ki so k dosegu potrebni. Po tem potu se povzdignejo umetnije, znanstva, kmetijstvo, obrtnijstvo na višjo stopinjo. Angleži, Francozi, Nemci in drugi so nam jasni zgledi v tem, ki se mikajo po šolah, knjigah in časopisih v svojem jeziku. Barbarom naj vsiljajo bolj razsvitljeni narodi svoj jezik in svojo omiko, ker ni drugega pomočka: tako so delali nekdanji Rimljani, kamor so prišli z mečem v roci, vcepiljačje premaganim divjakom svoj jezik, svojo vero, svoje šege, pa tudi po moči znanstva in obče omiko. Mi nismo niti barbari, ker smemo se prištevati omikanim narodom in živimo v omikani državi; niti potrebujemo za višje namene tujega jezika; marveč zavedamo se spretnosti svojega jezika, pokazati moremo bogato besedišče in gledé na kratko dobo radostno literaturo, ki ima v sebi že mnogo dokazov dejanskih, da je naš jezik v resnici in ne v domišljavi prav sposoben za vse panoge umetni in znanosti. A ljudstvu, ki je zgubilo svojo narodnost, ni ostalo več nego to, da ne sme več upati srečel... *)

Toraj je očividno, da gre pridno gojiti in veksati narodno zavednost in ponos z vsemi danimi pomoč-

*) Grozoviten, črn madež v zgodovini in prežalosten dokaz strasti je n. pr.: pad mehikanskega kraljevstva l. 1521. in strašna osoda Montezuma XI., ki je še svojim babjeverjem in udano postrežljivostjo žrtoval svojo domovino krutemu Špancu in svoje rojake, ki so bili vsled svoje hrabrosti vredni boljše osode. Kaj se pa pravi, zgubiti svojo narodnost, zvedela je tedaj nesrečna Mehika. S svobodo je zginil blagostan in nastopilo je suženstvo. Izvršilo se je politično hudodelstvo, pred katerim zleden človeško srce, in ki bi je bil odvrnil le vstrajen vpor proti sovražnemu elementu. Ime: kortez ima grozen glas—Osoda narodov ki bi se jim dan današnji, narodnost vzela, bi ne bila tako grozovita in silovita; a strup, ki dela počasi, je strup in mori in narod, kteremu se vse vžame, kar mu je sveto, je mrtva stvar — mašina — suženj jol Pis.

ki v šoli, v slovstvu, v gledišči z domačimi izvirnimi plodovi in s posnetki iz domačega življenja in zgodovine. Tudi ljudska šola sme to zavest, toraj domoljubje gojiti, ker s tem se nikakoršna ne politika dela, temveč zadoščuje se sveti dolžnosti, ki je pri vseh zavednih narodih sveta, in le pri nas da bi ne smela biti? *Ljudska šola, ki to opušča, ubija mladino za narod, zamuja najugodniši čas, ker znano je, da so prvi vtisi najedatnejši.* „Slovenec sem!“ ta žar domače zavednosti ima se že v mladih prsih lesketati in nežno srce ogrevati.

Kar se slovstva tiče, moramo naravnost pohvaliti naše marljive beletriste začeti že s „Slovensko bčelo“ do današnjih dni in sploh pesnike, ki znajo unemati bralčeva srca za domovino, za lepe domače šege in mili naš jezik. Drugim literarnim zavodom bi pa priporočali kaj več izbirljivosti in izvirnosti. Kako bi se narod iz prestav, in če so po vrhu še nerodne, navzema zavednosti in domoljubja? Ali tuje, ki je prekladamo na naš jezik, nam Slovincem hvalo pojó in nas spodbujajo? Prestavljajmo tudi tuja klasična dela, a le za to, ker so kakor solnce obče blago, več ali manj veljavno za vse čase in narode; a puščajmo srednje izdelke tujcu, ter glejmo, da sami iz sebe kaj klasičnega in sploh saj rabljivega spravimo na dan.

Razumeva se samo po sebi, da ima časopisstvo najlepšo priliko, gojiti narodno zavednost, s tem, da kaže korist ali kvar, pot in nevarnost, da hvall domoljubne čine, pa tudi ostro pokara mlačnost ali celo izdajevalne poskuse, ki izvirajo iz dobičkarije ali iz nevednosti; da proglašá ko grda strašila narodne odpadnike in grobe zatajevalce njihovega rodu; da povzdigne svoj glas, kader je treba, zoper krivične zahteve in v obče zvesto poroča ljudstvu, kaj in koliko se je pri tej ali onej priložnosti priborilo za narod, ker taka sporočila vekšajo zavest, ponos in pogum. Dosedanje časopisstvo naše sme si svesto biti, da je svoje dolžnosti zvesto spolnjevalo. Samo želeti bi bilo, da je kaj složno — v pisavi in sosebno v pravopisu, in da, če bi se imelo pripetiti, strogo osebne in malenkostne stvari izpusti, in naroda ne moti v veri do njegovih vodnikov. Narodno zavest rediti in vekšati narodov ponos, bodi mu zmerom geslo. Občudovati moramo neustrašljivost našega vrliga časopistva in njegovo domoljubje kljubu píčlosti materialne in tedaj tudi večkrat duševne podpore, ako pomišljamo, kako bogato so založeni časopisi naših zoprnikov, imajoč orožje v rokah, ki železna vrata prebija, pa tudi veliko in krepkejšo podlogo bodisi v številu svojih naročnikov kakor tudi ali pa še več v nevednosti in lahkovernosti svojih bralcev gledé na nas in naše razmere. Casopisstvo naše je imelo že trde boje; reči se sme, da ni ga faktorja, ni vojščaka v našem tabru, ki bi bil toliko izpostavljen puščam in sulicam iz tujih ležišč, in ki bi bil sovražnemu tujstvu toliko globocih a zasluženih ran zasekel, kakar so to storili in delajo naši časopisi. Narod naš jim je toraj veliko hvalo dolžan. Kdor mojo čast, toraj mene brani, v vsej resnici vreden je, da sem mu dejanski hvaležen, ne v frazah ali praznih besedah; toda, da mu priskočim na pomoč, kader je potreben. Nikdor ne ve, še učenjaki ne, ako se s časopistvom ne pečajo, koliko nevšečnosti, truda, vstrajnosti, požrtovalnosti je treba pri naših časopisih. Narod pa spolnjuje le svojo dolžnost, ako svoje časopise podpira, ki delajo brez dobičkarije, samo narodu na korist in slavo. Zaveden narod si to zapomni, in hvaležnost je občut, ki vsacega hvali.

Zdatno pospeševalo narodne zavesti in nar. ponosa je raba materinega jezika v viših šolah in uradih. Državni poslanci, ki se poganjajo za njo, delajo tudi na to stran, po tem takem so oni govorniki, ki so si sosebno to zapisali na svoj prapor, velicega spoštovanja in hvalečnosti vredni, kakor grešé oni, ki nam vpeljatev slov. jezika v te zavode kratijo. Vendar kar že tako živi v idejah vsega naroda, uresniči se prav za gotovo prej ali slej.

Kako važno da je narodno gledišče, to so umeli že stari Rimljani, še več pa nekdanji Grki, ki hodijo vselej ko posvečena častna straža naprej v ta-

kih rečeh. Ne poganjati se za tako važno ustanovitve, bilo bi menda toliko, ko prezirati najzdatniši pripomoček, s katerim so se narodi zmerom mikali in zavedali. Jaz bi gledišče z ozirom na to stran imenoval umetniško politiko, in za to ne greši političen list, ako se kdaj ozre tudi na to polje. Kdo ne vidi, da imajo tudi ti umetniki z javnimi govorniki, časnikarji, političnimi razpravisci eno in isto zadačo v tem zmislu, da si razna pota? Naše gledišče pa ne more biti še to, kar je že drugim veleomikanim narodom, ki imajo za sabo veliko svetovno zgodovino in literaturo, zlasti tudi za to, ker nimamo še obilnega občinstva za to, ni izvirnih iger na izbor.

Imejmo kolosalna poslopja, samih Protejev v njih umetnosti ali Garrikov, dokler ni občinstva in iger posebnih, moramo za zdaj še smatrati naše skromno gledišče (tudi v spisih) več kot politični pomoček nego samo umetniško ustanovitev. Pa kdo je rekel, da je to neplemenita zadača? Gotovo to ni; le da bi bilo videti tudi tukaj resno—dasi previdno—napredovanje in zasigevanje v višje smotre. Kar je začetkom morda ko na videz kakor otročja igra, postaja malo po malo višjim namenom služke in važna po naravnem zakonu, ki se v gibu in napredovanju razodevja. Ali igre morajo biti izvirne, iz naroda, ali saj v njegovem duhu izdelane. Iz prestav, sešeno če so še okorne, se narod zavednosti ne navzame. Velika dramatična umetnost

„Die grosse kunst, mit der wir lachen oder weinen.“ ustvarje umotovre, ki so po svoji naravi najbolj zmogni, človeka pretrsti, njegovo voljo zbujati, in jo vpregati v višje plemenite namene. Tudi Homer in Dante sta—po epičnem potu—politično delovala, bila sta izredna politika. Homer videč Grecijo vso razdeljeno, spoznal je nevarnost za politično svobodo, ter je pokazal v Ilijadi posledice nesloge s tem, da je narisal Trojance zmagovalce, ko so se Grki med sabo prepirali, in vesele nasledke narodne slege pa s tem, da je popisal Grke zmagovalce, ko so bili složni. Enake razmere so vladale tudi v Italiji v Dantejevih časih. Tudi dramatična umetnost se nič ne poniža, ako, ni osebita kuder je prav treba kakor zdaj pri nas, tudi politično deluje, in narode k zavednosti kliče in budi. Če pa prestave še ne spadajo v slovo, malo politično je, prelagati izdelke političnih zopernikov ter jim dajati povod razkričavati nespretnost onih narodov, katerih udje so prelagatelj. Ne kratač dramatičn umetnosti ko neke dopolnitveni oblasti k postavodaji:

„die allen Missgestalten wagt den Spiegel vorzuhalten“ one dostojnosti, ki jej gre, upamo vendar izreči, da je tudi ona posebno v prvih časih poklicana, posredne delovati na političnem polju, v tem ko čima slovo z izvirnimi igrami, ne s prevodi bogatiti in jezik brusiti....

Dopisi.

Iz Gorice. (Izv. dop.) (Praznik slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda.) Pregledovaje svoj arhiv shranjujoči vse bolj važne spise naše goriške čitalnice, dobim v roke program od dne 12. julija 1863 o veliki besedi v spomin začetka omike med Slovenci po krščanstvu in narodnem pismenstvu pred 1800, o z proma 1000 leti.

Ta program obsegal je 12 zelo zanimivih točk, n. pr. „Pozdrav Gorici“, „sv. Ciril in Metod“. Ni mi namen popisavati to na vse strani res važno besedo, kajti to prinesle so nam „Novice“ istega leta, ampak hočem le omeniti slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda katerega je tudi Goriška čitalnica pa sedaj že s svojo podružnico vred obhajala dne 3. julija t. l.

Ravno navedenega dne so se zbrali udje ob 9. uri zjutraj v čitalničnih prostorih (na hiši bila je od zjutra do večera izobešena velika narodna zastava), in čez pol ure so pa odrinili z drugo zastavo k slovesni sv. maši na Kostanjevico. Komaj smo prišli do pod hriba, že so nas jeli pozdravljati grmeči možnarji, in dosevši do cerkve, ostrneli smo nad prekrasnimi pripravami. Na vhodu v cerkev vihrala je na zgoraj papeževa zastava, na eni strani nekoliko bolj spodaj bila je razobešena narodna in na drugi strani pa cesarska zastava. Nad cerkvenimi vrati priljubljen je bil napis; „Večna slava sv. Cirilu in Metodu!“

Dosevši v cerkev smo postavili ob klop narodno društvo, zastavo in potem ogledovali na vse strani izvrstno olepšano cerkev — polno narodnih zastavic. Kaj lepo se je podajal obok pred presbiterijem, opleten z zelenjem in na zgoraj okrašen z napisom: „Sv. Ciril in Metod, prosita za nas!“ Točno ob 10. uri pričela se je velika sv. maša. Med mašo nam je krepko, izvrstno in kaj primerno pridigoval g. oče Constantin. Pela se je zaradi starosti zanimiva Kneževićeva maša, pa popolnoma umetno — brez najmanjšega pogrška, česar me je v petji in godbi na vse strani popolnoma izobrazila — osoba zagotavljala.

Petje je bilo skoz in skoz slovensko in slovansko. Peci so bili neutrudljivi tudi med „ofrom“, in po sv. bogoslovu pela se je slovenski „Češčena si Marija“ (Salva Regina).

Orglar je bil g. Komelj in pevovodja pa g. o. Constantin, in ta dva gospoda sta se s posebnim veseljem prizadevala naučiti pevce to novo mašo. Hvala njima in vsem gg. pevcem!

Po stari narodni navadi bil je po dovršeni sv. maši „ofer“, kterege so se vdeležili vsi pričujoči.

Maševal je z veliko asistenco sam g. o. Albin — gvardijan (Bregar, rojen Ljubljancan); da se je vse v tako lepem redu in tako velikansko, med grmenjen topičev (možnarjev) vršilo, so edino le zasloge prečastitega g. o. gvardijana. Naj mu bode najtoplejša narodna zahvala!

Vse je bilo v tako pobožnem duhu izvršeno, da se je v cerkvi vsakemu že na obrazu videlo, da prosi Večnega za verako in duševno edinost in boljšo prihodnost Slovanom.

Po dokončani svečanosti smo jo v pravem duhu in s pravim namenom zopet odrinili za narodno zastavo proti čitalnici. Slava podružničarjem, ki so se v tako ogromnem številu udeležili! Slava gospod in gosposdicinam, katere so navdušene za narodni razvoj priromale na Kostanjevico, ne brigaje se za vročino. Te so nam pokazale, da jim je mar res za narod in ne le za plese v čitalnici. Cerkev je bila polna slovenskega ljudstva, in lepo je bilo videti veliko število čit., zlasti pa podružničnih in tudi drugih rodoljubov, ko so šli iz mesta v cerkev in nazaj v mesto pod narodno zastavo.

Pri vsem tem tako sijajnem izidu vendar moramo obžalovati nenazočnost mnogo gg. čitalničarjev. Kaj pomaga narodnost le na jeziku? Ni zadosti obiskavati le čitalnice, plese, ali zabavljati po kotih — kedar potreba, pokaži se narodnega vsaj javno, ako ti že drugo ni mar. (O tej zadevi pride zopet na dnevni red — črna knjiga!)

Glede na mestno na ta dan preloženo tombolo na Travniku ni bilo mogoč izlet v Solkan, sešli smo se popoldne ob 3. uri na Katerinovem vrtu pivu. Tu se je prepevalo in pomenkovalo o mnogoterih zadevah. Med drugim prišlo se je tudi do našega političnega društva. Predsednik temu društvu nam je obljubil, izdati povabilo k pristopu, in sklicati potem občni zbor, da se izvoli novi odbor. Nadejamo se za gotovo, da se bo tudi vse to zgodilo, kajti čas je zelo važen, in če bomo še dalje spali, nas bo pričela glava boleti. Zadnji čas nam je za slovo in narodno disciplino!

Tako smo končali naš nam gotovo nepozabljivi praznik, kateri nam brez dobrih vspehov tudi ne bode.

Dostavljeno naj bo še to le: Na dan praznika sv. Cirila in Metoda t. j. 5. t. m. odposlala je naša čitalnica s podružnico v Rim naslednji telegram:

Slava apostoloma Cirilu in Metodu!
Slava sv. očetu Leonu!

Bog blagoslovi začetek!

Iz Gorice. (Izv. dop.) Ko sem bil preteklo nedeljo 3. t. m. pri svečanosti na Kostanjevici, mi pride misel, da goriška čitalnica v tej cerkvi danes že tretjič se udeležuje sv. maše (leta 1863. in potem črna maša za dr. Lovr. Toman-u). Oziraje se po cerkvi in zunaj cerkve opazil sem le malo istih, ki so se udeležili tudi že prvih dveh svečanosti; videl sem le g. Val. Toman-a, učitelja v pokoji, dr. Tonkli-ja, drž. posl., prof. Andr. Marušič-a, Andr. Jeglič-a računovodja in njegovo gospo. Ako ravno nas je bilo vselej v ogromnem številu, vendar nas je bilo zadnji poti od istih le še tako malo. — To je čudno, in čudno je tudi: Akoravno se je naša čitalnica že dne 10. nov. 1862 slovesno odprla, kar sem posnel iz oznanila in povabila, izdanega od začasnega odbora meseca oktobra 1862. (ti odborniki so bili: Andr. Winkler, Viktor Milharčič, Andr. Marušič, Andr. Jeglič, Jož. Furlani, Ferd. Zörer, Ant. Toman), vendar še dan danes nima dostojne svilnate zastave. Poprej res nismo smeli v Gorici z narodno zastavo na dan, češ da s tem Lahe dražimo, pa sedaj ko nam je ta v društv. pravilih od visoke vlade zagotovljena, sedaj, ko pri vsaki priliki vihra iz čitalnič. stanovanja narodna zastava, sedaj je dospel tudi čas, da si emislmo krasno, društvu spodobno zastavo. Te misli se bo gotovo poprijel tudi slav. čit. odbor, brž ko reši vprašanje o novem čit. stanovanju.

Ako ravno je sl. odbor v tem letu priredil mnogo veselice, n. pr. za Zagrebčane v čitalnici, na čast cesarjeviču Rudolfu in Stefani, praznik sv. Cirilu in Metodu dne 3. t. m. razun mnogih predpustnih plesov, vendar bi bila pri vsem tem še vsaj prihodnje jesen mogoča prava narodna zabava in sicer na Kostanjevici. Do te pridemo prav lahko, ako smo zložni, in zložimo vsak po svoji moči za novo svilnato zastavo. Blagoslovljenje nove zastave bi nam podajalo gotovo lepo priliko pravi narodni svečanosti, kajti prihodnje leto na jesen se bo vendar le spodobno obhajala dvajsetletnica naše čitalnice! — Prvo misel izražati smo čuli preteklo nedeljo na Kostanjevici od mnogo gospodov društvnikov. Ne bilo bi napačno, ako bi se druga misel še dalje gojila v tem listu! — Tudi bi stvari zelo koristilo, ako bi se hotel kak rodoljub poprijeti na podlogi programov, in drugih spisov popisavati čitalnične razmere od meseca oktobra 1862 sem. Za danes zadostuje o tem.

Iz Gorice. (Gospod Fran Vodopivec †) V četrtek 30. junija t. l. zatisnil je zjutraj ob 10. uri g. Fran Vodopivec, vrl rodoljub, svoje oči v žalost vsem. Bil je kot učitelj na tukajšnji gimnaziji vedno zelo skrben in napejal vse svoje moči za učečo se mladino. Večidel je podučeval spodnje gimnazijce, in uboječ ni mogel doseči stalne službe. Kdo more biti nesrečnejši od ranjkega g. Vodopivca? In vendar se še celo v šoli ni ustrašil navduševati dijake za njih materin jezik. Kljub tem nesrečam je bil vedno priljuden, zmenil se je rad z vsakim in nikdar se ni hvalil s svojim znanjem. Na tihem se je učil in vstrajno se je izobraževal. Bolehal je že dolgo časa, a še zmirom se je trudil dobro. II koncu pa zgubivši vse moči, podal se je v tukajšnjo bolnico, iz katere so ga nesli v petek, k zadnjemu počitku. Pogreb bil je veličasten — hvala prizadevanju vodja gimnazijskega in g. profesorja kateheta. Ob 1/2 7 zvečer pripravili so rakev v veži bolnišnice. Videli si prelep venec Goriške čitalnice z napisom: „Goriška čitalnica svojemu udu“ nad glavo mrtvečev. Nad nogami pa je krasil rakev venec s slovenskimi trakovi. Bilo je tudi mnogo družih vencev, toliko, da je bil mrtvaški voz obložen. Ob 7. uri se je začel pomikati mrtvaški sprevod, pri katerem so bili navzočni žalujoči sorodniki, vsi gimnazijski in realski profesorji, čitalnice udje, šolska mladež in mnogo družih veljavnih mož. Po dokončanih cerkvenih obredih v kapeli bogoslovnice, zapoje dijaški zbor „Jamico tiho“ tako izvrstno in krepko, da so bili res vsi ginjeni. Ko je dospel sprevod skozi gosposko ulico, videl si slovenske zastavo z črnimi trakovi vihati z balkona čitalničnega, naznanjajočo, da je bil umrl tudi zvest, ud in odbornik tega društva. Dosevši h Kateriniju, ugasili so luči, in voz, spremljan edino od sorodnikov, je peljal nepozabljivega Franceta k večnemu pokoju. V ponedeljek pa je bila za ranjkega slovesna sv. maša, pri kateri so bili vsi g. profesorji in dijaki gimnazije. Večna luč naj Ti sveti; sreča, katero se tu zastoni iskal, naj Ti zasije nad zvezdami. Mi pa se Te hočemo vedno spominjati, v naših srcih imej najlepši in naj blaži spomenik. Posnehati pa Te imamo v rodoljubli in navdušenji; posnemati Te tudi hočemo v vestnem izurjevanji svojih prihodnjih stanovskih dolžnosti. Bodi naše prihodnje stanje še tako revno, zvesti hočemo ostati svojej domovini in svojemu jeziku, kar je tudi naš Vodopivec vedno storil.

Podbreški.

Iz Kanala. 5. t. m. Tudi naš prijazen trg ni hotel zaostati, da je praznoval praznik prvih slovanskih apostolov po svoji moči. Že predvečer naznanjali so strelji topičev (možnarjev) in pritrkovanje zvonov novi praznik. Tudi most in vodnjak na trgu so bili ta večer kaj lepo razsvetljeni. Ob mostovži mosta na obeh straneh so bili na kamnitih stebrih hlebkiki, ki jih usnjari delajo iz hrastove skorje, s petrolijem dobro namočeni, nastavljeni in okoli 9. uri zapaljeni. Enako je bil tudi vodnjak razsvetljen, enaka razsvetljava bila je že na predvečer sv. Petra. Drugo jutro na vse zgodaj so zopet grmeli možnarji, zvonovi se zopet oglašali, ob 9. uri bila je velika slovesna maša, ktere imenitne dele so zopet strelji topičev in pritrkovanje zvonov poveljevali. Pri sv. maši, pri kateri je bilo mnogo ljudstva zbranega, peli so kanalski pevci A. Hribarjevo slovensko mašo, po maši bil je blagoslov še zahvalno pesmijo. Zvečer po 6. uri zbralo se nas je nekaj rodoljubov na gradu pod košatim kostanjem krme Fr. Vuza, kterege soproga nam je napravila kaj slastno južino. Napivali, nazdravljali in prepevali smo do pozno v noč. — Vreme imamo suho in zelo toplo, termometer je dospel te dni celo do 28° R., kar daje kmetom dobro upanje do dobre letine. Trte, kar jih ni v predlanski zimi od mraza popokalo, obetajo obilo trgateg, pšenica je kaj lepa, drugi pridelki, če jih Bog obvaruje pred sušo in točo, tudi obetajo kmetu obilo, sadja pa, kar bi v deželo mnogo tisečakov prineslo, letos ne bode nič.

Iz Ajdovske okolice 29. jun. (Izv. dop.) Pretek. nedeljo je obhajala Ajdovščina nenavadno svečanost. Društvo za podporo rokodelcev, katero obstoji že tretje leto in se je v tem času postavilo na precej trdne noge, praznovalo je ta dan blagoslovljenje svoje zastave. Trg je prilično ozališan tudi za cerkveno obnašanje — katero se tu vrši vsako leto v nedeljo po sv. Ivanu. Vse je v zelenji, cvetlicah in zastavah, in izredno živahno gibanje zapazujemo po ulicah. Uže zjutraj pred osmo zbirajo se praznično oblečeni rokodelci, in ko jih je celo krdelo više 100 glav skupaj — vsi z društvenimi znamenji na prsih; vrst se v redno četo in z godbo na čelu odpravijo se po zastavo k društvnemu predsedniku g. Daljelu Šapla v Šturje. Ko se vrnejo s predsednikom in zavito svojo trobojnico v Ajdovščino, pridruži se jim 12 belo opravljenih družic, vsaka z lepim šopkom cvetlic v roki, in zanimivi sprevod se pomiče na to na glavni trg, kder položi zastavonoša društveno trobojnico na mizo pred altar, za svečanost napravljen. Zdaj še po kumico! Med tem se nabere vedno več ljudstva na trgu, in napolni se vsa okna v okrogu radoved-

nega ženstva. Kmalu se vrne sprevod. Društveni predsednik pelje kumico, bl. gospo županijo Godinavo pod pozduho — in videti je kakor bi bila drug na drugu in vsako na današnjo lepo svojo nalogo ponosna, tako zavestno stopata pred veselimi krdelom družic in rokodelcev. Gospa kumica drži v roki prekrasen šopek, ki ga jej je v spomin poklonilo društvo. Ko so vsi zbrani, na mestu odločenem in primerno olepšanem za nenavadno svečanost, nastopi kmalu tudi gospod župnik v polnem ornatu ter opravi na kratkem svoje vzvišeno opravilo. Po sv. blagoslovu zabijo gospa kumica prvi žebelj v zastavo, zanjo se vrste gosp. župan, g. c. k. okr. sorodnik, gosp. Casagrande, (kateri je posebno zaslužen za ustanovitev društva) gostje iz Gorice in Trsta, družice itd. Ko je vse to končano, vzdigne predsednik razvito zastavo, izročivši jo s primernimi besedami in med sviranjem ces. himne zastavanošu. Zastava je svilnata slovanska trobojnica, na sredi ima srebrom vezeni držeči se roki s kladivom in kolomerom (Zirkel?). Dva dragocena trakova, en bel kterege, je omislilo društvo, in en rudeč, kterege je podarila g. kumica, se srebrno vezeni na pisi sta pripeta na vrhu. — Po končanem cerkvanem opravilu uvrste se rokodelci po vojaško, godba zasvira veseli stopaj — in ponosno odnese posvečeno znamenje, pod katerim se bodo odsehdob zbirali v namen složnega delovanja — v društveno stanovanje.

Kmalu potem deležilo se je društvo še zastavo prvokrat javnega cerkvenega obnašanja (procesije), katera je bila ta dan zares prav veličastna.

(Dalje prih.)

V Belgradu, 23. junija, (Izv. dop.) (Redka slovesnost). Danes o 9 1/2 položil je prestolo-naslednik princ Aleksander temelj novemu dvoru. Temeljni kamen osvetil je metropolit v navzočnosti kneginje, Natalije, vseh ministrov, državnih svetnikov in mnogobrojnega naroda. Po dovršenju cerkvenega obreda prebral je minister prosvete spomenico pisano na koži, katera se glasi tako-le: „Za srečne vlade prvega srbskega nezavisnega vladalca v novi zgodovini Milana M. Obrenovića IV položil je njegov sin in prestolonaslednik princ Aleksander, sč svojom materjomo, kneginjo Natalijo, v četrtek najstarega junija (po st. kal) tisoč osemstoosemdeset prvega leta svojerodno temelj temu dvoru, katerega zida Srbija svojemu vladarju zraven starega dvora v Belgradu, srbski prestolnici.“

Knez Jofe, osvobodil je iz starega dvora 1877 i 1878 l. del srbske zemlje s trdnjavom Niš-om, pridobil je Srbiji nezavisnost, odprl je širok pot napredku, prosveti, razvitku ter dal Srbiji prvo železnico; naj njegov sin iz novega dvora nadaljuje in dokonča od očeta začeta dela.

Naj Bog varuje Srbijo in vladarski dom Obrenovića.

Ko je minister spomenico prebral, jo je podpisal in v steklenico dejal. Priložil je tudi od vseh srbskih denarjev današnjega vladalca po jeden komad, po tem pa je steklenico zapečatil in v votlino temeljnega kamna položil. Nato je prestolonaslednik votlino zazidal in slovesnost je bila končana. Potem je bil zajutrek v dvoru.

Iz Rima, 4. julija, (Izv. dop.) Sprejmi, draga slovanska zemlja, malo vrstic tudi od svetega, od slovanskih narodov zdaj obiskovanega mesta Rima. Vtis, kterege je nam romarjem naredil Rim, se razodeti ne dá; kajti tu je vse veličastno, veliko in znamenito. Rim, velikanske njegove razvaline starega mesta in neštevilne, veličastne prekrasne izdelane cerkve, čudovite palače, hiše, brezštevilni trgi s svojimi spominčki, piramidami in mnogobrojnimi vodometi novega mesta, je nepopisljivo. Kamor se človek obrne, vidi kaj novega, kaj znamenitega in sam ne vé, kaj bi prej ogledaval, kaj bi opazoval. Cerkev zlasti so take, da jim enakih na svetu ni. Vidi se pač jasno, kaj je in kaj je bil nekdanj Rim in — mislim sem si pač po njegovih ulicah gredé, škoda da tako čisto mesto ni v rokah družega, bolj hvaležnega naroda. Rimljani so nam na zunanost prav prijazni in postrežljivi, o znotranjosti ne govorim, le to omenim, da ubozega romarja če prav previden ni, obrijejo brez vode in mila (žajfe). Romar mora imeti v Rimu in sploh po Italiji oči spredej in zadej. Varnosti, kakor znano, tukaj tudi ni doma; marsikteremu romarju se je že kaj zmaknilo in celó v cerkvi v žep pogledalo, pa tudi po poti treba je bilo velike skrbi.

Vseh romarjev nas je blizu 2000, in teh različnih narečij in rodov, celo Poznancev (Posen) je okoli 200, prav veliko je dalje Čehov, Poljakov, Hrvatov, Bosnjakov, Štajercev, Kranjcev itd., le malo pa in žalibog premalo goriških in tržaških Slovencev, in še ti so tje in sem razkropljeni. Tu opazujem pač vesellega srca pri raznih obredih v cerkvi sv. Klementa, Čeha zraven Poljaka, Grka zraven Srba, Slovaka zraven Dalmatinca, Rutenca poleg Hrvata s Slovincem itd. Vsem je ena misel, ena želja, eno koperneje; vsi skupno, kakor bratje in sestre ene matere, kleče na grobu sv. Cirila in prosijo večnega Boga, naj bi po lastnih sinovih razkropljene, po priprošnji častitih

slovanskih apostolov združil v eno družino in pripeljal k enemu pastirju in v en hlev. Ko te vrstice pišem, končal je svoj slavnosti govor Mons. Slotta, kurat Strigonske škofije. Govoril je izvrstno in tako pomenljivo o slovansko-verskih zadevah in o združenju vseh, da se je marsikteremu solza v očesu udrila, zlasti pa bilo je vse gineno k sklepu, ko je govornik proti altarju svoje roke stegnil in milo pa glasno trikrat zaprosil: „Spasi Bože, slavjanski rod!“ Jutro poslušali bomo pa Strossmajerja, in bo opoldne avdijsenca.

Italijanom pa, t. j. seveda nerešenim in po rešitvi zdihajočim, vsa ta reč ni ravno po volji. Tega smo se sami prepričali, pa tudi sami po laških časopisih brali, ktere smo si nalašč v ta namen nakupili. V nekterih našli smo očitno in perfidno napadanje na pobožnost slovanskih romarjev, v drugih pa smatra se naš prihod kot direkten napad na (insulto sull'Italia e su tutta la provincia) Rim. To v naglosti. Priložim tudi naš program.

Dostavek ured. Iz tega programa ali hodočastnega reda posnemljemo to-le:

Razvidno je, da so si romarji odločili za vsak dan posebe obiskovanje te in one cerkve, te in one znamenitosti, in vdeležiti se tega in onega sv. opravila. V nedeljo 3. jul. imeli so ob 8. uri zjutraj veliko mašo po grško-slovensko in propoved (pridigo po rusko v cerkvi sv. Klementa). Zvečer ob 6. uri istega dne propoved po poljsko in večernice; 4. jul. veliko mašo po bolgarsko in propoved po slovaško v cerkvi sv. Klementa; zvečer istega dne češko pridigo in večernice; 5. jul. veliko mašo latinsko in hrvaško propoved. Opoldne pa avdijsenca pri sv. Očetu, in o 5. uri zvečer v cerkvi sv. Kl. ital. propoved in večernice. Na to je odpel eden kardinalov zahvalno pesem in je dal blagoslov. V sredo bila je maša v cerkvi sv. Kl. v rimsko-slovenskem obredu; pel jo je bisk. Strossmajer s pripomočjo slov. kapitula sv. Jeronima.

Politični pregled.

Obnašanje ustavaških in judovskih organov gledé na praške dogodbe zadnjih dni zopet živo priča, kakó potrebna bi bila agitacija po vsej Avstriji, da bi se isti listi popustili in kolikor toliko zatrli, ker oni edini hujskajo tudi pravične avstrijske elemente, da Slovani ne dosežejo potrebnih pogojev za javno življenje v Avstriji.

Zarad istih praških dogodbe je dozdanji namestnik Weber odstavljen; začasno je prevzel njegovo vodstvo dozdanji predsednik vojaški nadsočni fml. vit. Kraus. „W. Abendpost“ pravi, da je ta mož poklican v Prago zarad nepristranosti, katere je pričakovati od njega po dozdanjem njegovem poklicu in službovanji. Bog daj; kajti Čehi ne potrebujejo drugega, kot nepristranskega načelnika v ces. namestniku. Vážna je vsekako ta sprememba!

V Pragi je zdaj zopet vse mirno in tiho, dasi ustavski še razsajajo na shodih in v listih. Češki klub se je energično oglašil proti resoluciji nemško-pemskih poslancev.

Na Dunaji so izvolili zopet prejšnjega župana dr. Nevalda.

V hrvaškem saboru bo te dni huda bitka zarad Reke.

Na Ogerskem so volitve končane. Vladnih privržencev je 230 nasproti manjšini 177. Tisza, ministerski predsednik, se je zopet utrdil. Strašno so terorizovali Magjari volilce, kjer bi bili imeli biti voljeni Slovani. Slovakov ni nijeden izvoljen. Ta ubogi in zatirani narod mora prestajati najhujše napade in nečloveške psovke od magjaronov. Zgodovina ni še zamrla v svoji moči, in se bo še ostro maščevala nad Magjari! Ogrski Srbi so izvolili zopet Srba Miletiča, padel pa je dr. Polit.

Srbi so praznovali te dni svojo nezavisnost, in srbski knez Milan je izkopal prvo lopato zemlje za zidanje novih železnic.*)

V Bolgariji vse kaže na to, da knez Aleksander prodere in doseže zaželeno diktatorsko 7letno oblast. Ako ne bo čula Rusija nad Bolgari, hudo se jim bo godilo, ker knezu ni zaupati, da bi ne bil skrivno v zvezi z Bismarckom.

Tudi v Rumuniji se kaže Bismarckov vpliv na škodo Avstrije, kateri Rumunci nasprotujejo gledé na načelnštvo v podunavskem pra-

šnji. Drugače bi Rumunija ne mogla postopati takó drzno proti Avstriji. Pa naj potem osrečujejo zvezo Avstrije z Nemčijo!

Nemška cesarica je hudo zbolela, pa se boljša.

V Algeriji in Tuneziji se Franciji sitnosti množé, in mora čedalje več vojakov pošiljati tje.

V Belgiji močno agitujejo za razširjenje volilne pravice.

Garfield, predsednik zedinjenih držav v severni Ameriki, je na smrt bolan zarad ran, katere mu je s kroglo iz revolverja prizadel nek Francoz menda iz lastne nizke sebičnosti. Telegrami poročajo, da vtegne Garfield vendar še ozdraviti,

Domače stvari.

Politično društvo „Sloga“. Kakor omenja današnji drugi dopis iz Gorice, in kakor smo mi slišali še posebe, namerava pol. društvo „Sloga“ sklicati občni zbor, in sicer zadnji četrtek tega meseca. Med drugimi važnimi praskanji pride na dnevni red tudi, volitev novega odbora. Onim, ki so se nam letos pritoževali na to stran, dana je zdaj lepa prilika, da izrazijo svoje želje. Kakor smo videli zadnje mesece, pritoževali so se po pravici tudi na Kranjskem zarad mlačnosti na Goriškem in zarad krivih poti, po katerih so jo neke občine na Primorskem tudi javno zagazile bile, večidel brez keša za svoje grehe. „Soča“ sama je dovolj in pogosto povdarjala hudo našo politično položeno in hude posledke naše mlačnosti in zaslepljenosti v domači politiki.

Treba in silna potreba je, da so vsi nizki pogoji odstranijo, da se sebičnost zaduši in vzbudi pravo rodoljubje. Narodnjaki in omikanci naj torej brez pomiselnosti in brezpogojno druge domačince spodbujajo in z njimi kar možno v velikem številu pristopijo še pred sklicanjem obč. zbora naravnost v društvo „Sloga“, z namenom, da se vdeležijo novih volitev, in da bodo tudi sami voljeni v novi odbor. Čvrste moči, ki nameravajo zares delovati, naj stopijo na čelo društvu; moči katere so prepričane o edino pravem našem starem programu, naj zdravijo in vodijo naše ljudstvo, da v resnici dozori za raznotera javna praskanja. Upamo po vsem, da prične z novim odborom pol. društva „Sloga“ tudi resnično novo javno življenje na Goriškem. Naj se zgodi!

Nadvojvoda Rainer je sinoči došel nadzorovat dež. brambo. Danes so tukaj manovre, zvečer pa nadvojvoda že odide.

Tombula Goriška je donesla v nedeljo čistega dobička v prid zapuščenim otrokom 1229.96 gl., po odbitih stroških za dobitke in drugo od 690 gl. Razprodali so bili 9580 lističev (kartel).

G. Mischecech, pis. okr. sod., se je v ponedeljek sam ustrelil z revolverjem, menda zarad slabih denarnih razmer. Zapustil je vdovo v drugem stanu in 2 otroka.

G. Henrik bar. Ritter je podaril 100 gl. za zdravilno kopel v Gradu. (Grado).

Pri sv. Vidu (na Placuti) v Gorici dobili so nove zvonove od zvonarja Broili-Poli. Veči zvon tehtal 802 kg. po 1.30 gl., oba manjša imata 993 kg. po isti ceni.

Iz mestnega posojila goriškega so se izsrečkale pri 2. srečkanji te obligacije: št. 279 s 1000 gl., s 100 gl. pa številke 337, 480, 565, 398, 702, 723, 751, 933, 1029, 1076, 1212, 1508, 1670, 1830, 1849, 2228. Izplačujejo se pri mestni denarnici in v Trstu pri podružnici c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda.

Solkanska čitalnica bo imela redni občni zbor dne 10. julija ob 4. popoldne v čitalniški sobi. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika, 2. Odborovo sporočilo, 3. Sporočilo denarničarjevo, 4. Volitev predsednika, in novega odbora, 5. Razni nasveti. Odbor.

Iz Ogleja na Grad (Grado) in nazaj odhaja in prihaja vsak dan po 2 krat lep parobrod. Za tje in nazaj plačuje se po 50 kr., ob praznikih po 40 kr., za otroke pa polovico tega. Podjetnik Urbanetti je pripraven postreči tudi za nedoločene ure po nizki ceni. Ta naredba je hvale vredna in koristi tudi Slovincem, ki obiskujejo včasih Oglej in grejo radi tudi na otočje Grado.

V Strasoldu, občini na laški meji, je mlinarica kuhala družini polento z ribami. Ribe je kuhala v kotlonastem (tedaj pravem) kotlu, ki pa ni bil očiščen. Po jedi je družina kmalu zbolela, izmed 13 oseb otroci najprej, in sicer zarad tega, ker se je bil naredil v kotlu zeleni volk („grinšpon“). Dve osebi sta že umrli, druge, ki trpe silne bolečine, zdravi dr.

*) Dopis o tem prih.

Trari iz Ajela. Take nesreče se godé, kjer so dekile in gospodinjé zanikerne, ko ne umivajo dosti dobro kuhinjske posode!

G. Jože Presnitz, ki je izneveril kot blagajnik kranjski hranilnici 36.000 gl., obsojen je na 2 leti teške ječe in na povračilo 29.222 gl.

Banka Slavija. Kakor je razvidno iz nam nolanega poročila banke Slavije za leto 1880, dobiva ta slovanski zavod vedno večé zaupanje. Udje so se pomnožili samo leta 1880. za 45.748, také da šteje zdaj v vseh oddelkih 203.320 udov! Blagajnično premoženje se je povišalo od 510237 gl. na 4.426.621 gl. Ves rezervni fond znaša 4.834.842 gl. l. 1879 je znašal 4.567.307, daji se je l. 1880 poplačalo škod in izdalo 866.733 gl.

Od 15. junija 1869 do 31. jan. 1881 izplačala je banka Slavija nagrad in škode za 5.460.893 gl.

Predsednik temu imenitnemu zavodu je Jan grof z Harrahov. Naj bi se širila Slavija v vseh oddelkih v svojo slavo in na srečo onih narodov, kateri imajo skupno ime matere Slave!

Na Kranjskem so se po naročilu knezoškofa ljubljanskega po vseh kranjskih cerkvah obhajale slovesne sv. maše z zahvalno pesmijo na slavo sv. Cirila in Metoda.

Ljubljanska čitalnica osnuje veliko svečanost v nedeljo 10. t. m. na slavo sv. Cirila in Metoda. Svečanost bo velika dopoldne in slovesnost popoldne.

V Trstu bo svečanost v slavo sv. Cirila in Metoda v nedeljo, in sicer pri sv. Ivanu. Slovesno mašo bo pel stolni prost, pridigal pa izvrsten pridigar, kakor poroča „Edinost.“

V Zagrebu bila je 5. t. m. velika maša po slov. obredih s privoljenjem papeževim. Župan zagrebški je kardinalu Jacobini-ju telegrafoval, da je bil ves Zagreb ta dan v praznični obleki, in da je bila cerkev prepolna ljudstva. Zvonovi so tedaj privikrat zopet zvonili, odkar je bil potres. „N.f.P.“ se togoti, da so morali med mašo tudi judje zapreti štacune!

Slovanski romarji so se 5. t. m. poklonili sv. Očetu. Škof Strossmayer je prebral adresno, na katero je papež odgovoril v lat. jeziku. Potem so izročili romarji svoje adrese, poljsko, češko in hrvaško ter prinesene darove. Na to so romarji brez razločka poljubili sv. Očetu nogo. Bilo jih je nad 1400 pri avdijenci, ki je trajala 4 ure. O slavnostih raznih krajev prih.

Za dunajsko „Slovenijo“ nam poročajo: Dne 20. junija t. l. ustanovil se je tukaj „agronomični odsek“ kot oddelek akademičnega društva dunajske „Slovenije.“ Namen mu je, razpravljati stvari spadajoče v poljedelsko in gozdarsko stroko s posebnim ozirom na slovenske dežele, ter dosega ta namen s čitanjem in presojevanjem predavanj omenjenih strok v slovenskem jeziku.

V izvršujoči odbor voljeni so sledeči gospodje: Jurij Kraigher, stud. forest. za predsednika, Valentin Oblak, stud. agr. za podpredsednika, Ferdo, Svetek stud. agr. za tajnika, in Ferdo pl. Kleinmayr za blagajnika.

Prva redna seja bode 9. julija t. l. v „Ilič Gasthaus“ Volksgartenstrasse 3. Dnevni red je: 1. Citanje zapisnika glede pogovorov o vstanovitvi tega odseka. 2. Poročilo predsednikovo. 3. Predavanje g. stud. agr. Val. Oblaka: „Kaj je naša naloga (kot slušatelj višje poljedelske iz gozdarske šole) o počitnicah.“ 4. Slučajni predlogi in interpelacije. Začetek točno ob 8. zvečer.

Za odbor

Jurij Kraigher,
t. č. predsednik.

Ferdo Svetek,
t. č. tajnik.

A. Pokornega Prirodopis živalstva s podobami, 3. izdava, poslovenjen od g. prof. Erjavca, dopuščen je za rabo v spodnjih razredih šol, v katerih se podučuje živalstvo slovenski. To veselo poročilo dobilo je predsedstvo „Sl. Matice.“ Dotični razgl. nauč. min. razglasi se kmalu. Koliko pa se podučuje slovenski?

„Edinost“ je hotela dati „Soči“ zopet nekaj naukov prav umevno, ker nam govori v basenskih priklah. Zadojč pa nas je opominjala, da naj pometamo pred svojim pragom. Na to odgovarjamo „Edinosti“ to-le. Od kar je podpisan sedanji pravi urednik „Soči“, niso ne časniki ne rodoljubi grajali našega lista, da bi se bil načelno pregrešil zoper svojo nalogo.

Sedanji urednik je odgovoren samo za doho lastnega uredovanja. Iz te kratke dobe se pa spominja urednik „Soče“, da so grajali zarad pol. pregreh tržaško „Edinost“ razun „Soče“ mnogi slovenski listi. „Edinost“ je javno prosila, naj bi n. pr. „Novice“ in „Slovenec“ preklicala pravične očitbe, češ, da so krivične. Ali „Novice“ in „Slovenec“ sta bila v očeh „Edinosti“ gotovo hudobna, ker nista hotela preklicati ničesar.

Pred svojim pragom naj pometamo! Kaj pa! Saj vsak slov. list vé, da ima doma dovolj opravi!; drugače bi izhajal ne. Ali ubogi slovenski listi so také nesrečni, da morajo poleg svojih opravi! zarad bratovske vzajemnosti tudi „Edinosti“ pomagati, kedar ji ostaja preveč smeti pred njenim tržaškim pragom. Ljubezen, katero so ji skazali na to stran „Slovenec“, „Novice“ in naposled „Sl. Narod“ morala je, sicer izrečno naj zadnja, deliti tudi „Soča.“ Nismo vedeli, da bo „Ed.“ také huda zarad tega. Vender se ne prestrašimo, da ji bomo še pomagali, kedar koli se bo také obnašala, kakor letos ob priliki, ko so na slov. Primorskem pod. ljevali nam. Depretisu častno občinstvo, in kedar koli jo bodo merodajni politikijo slovenskih glasilih in ustmeno také obsojali, kakor so jo obsojali in obsodili letos. Amen!

Urednik „SOČE.“

Javna zahvala.

Iz dna svojih potrjih src zahvaljujemo se vsem onim blagim, kateri so po kateri kol poti skazali svojo prijaznost našemu ranjkemu FRANCETU v njegovi zadnji bolezní ter so blagodušno in požrtovalno pripomogli, da je imel nenavadno časten pogreb. Prelepa hvala v. č. gosp. gimn. ravnatelju, vsem gg. profesorjem, slavni čitalnici, prijateljem, dijakom—prelepa hvala pa tudi v. č. gosp. priorju in drugim gg. redovnikom milosrdnih bratov! Bog plati vsem skupaj tisočkrat!

VODOPIVCEVA rodbina
v Dornberga.

Poslanica.*)

G. Hribarju, učitelju na c. kr. deški vadnici v Gorici na „odprto pismo“ trž. „Edinosti“ št. 27.

Dozdanjemu pevovodji goriške čitalnice sem očital jaz v „Soči“ št. 26 popustljivost in nedoslednost v narodnem petji, in drugega nič. Zato štejem jaz vsobino imenovanega pisma za pravo domišljijo, dokler ne pride g. pevovodja z drugimi dokazili na dan. Že zdaj pa trdim, da na podlogi domišljije bo kaj težavno zaslužiti ponujanih 1000 gl.

„Naroden pevec.“

*) Uredništvo ni odgovorno ne za obliko, ne za vsebino pod tem naslovom.

STAROSLAVNE ČUDOVITE KAPLJICE SV. ANTONA PADOVANSKEGA.

Po besedah sv. evangelija „pojditte učiti ljudstvo in zdraviti bolnike“ navdihnula je očeta Filipa iz iranciskanskega reda v trinajstem stoletju srečna misel, da je iz zdravilnih rastlin nabranih v jutrovih deželah zložil preslavne te kapljice.

Potem ko je ozdravil uže na tisoče ljudi in neskončnemu številu oseb pomagal, da so živele po sto let in čez, samo ker so uživale te kapljice, objavil je, iz česa da obstojé posvetivši jih sv. Antonu Padovanskemu „čudodelniku.“

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaze njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdo-vratniše želodečne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadežnostih, zoper beli tok, božjast, zoper srcopok ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

KAKO SE RABJO:

Kot preservativni pripomoček jemlje se po 20 do 30 kapljic na sladkorju zjutraj in zvečer; otrokom se daje pol toliko; pri zgorej imenovanih boleznih pa po eno žličko zjutraj in eno zvečer in če so bolezní trdovratne, vsake tri ure eno žličko; otrokom se daje vselej pol toliko in detetom po 5 do 10 kapljic 2 krat na dan.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljatve pa edino v lekarnici CRISTOFOLETTI V GORICI.

Ena steklenica stane 30 novcev.

Dunajska borza.

	0. julija
Enotni drž. dolg v bankovcih	77 gl. 65 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	78 „ 55 „
Ilata renta	93 „ 90 „
2860 drž. posojilo	133 „ 25 „
Akcije narodne banke	834 „ — „
Kreditne akcije	357 „ 90 „
London	116 „ 90 „
Srebro	— „ — „
Napol.	9 „ 27 1/2 „
C. kr. cekini	5 „ 50 „
Državne marke	56 „ 95 „

Ant. Gregorič

sedaj v svoji lastni hiši Via Francesco Giuseppe blizu starega goriškega pokopališča

sprejema vsako mizarsko in tapecirsko delo ter garantuje, da bode dobro in trajno izvršeno.

Priporoča ob enem svojo bogato zalogo hišne oprave (mobilitij), tapecirskega blaga in zreal po prav podobnih cenah.

Prodaja vina.

V Gorici se dobi na prodaj 20 kvinčev dobrega črnega furlanskega vina od 17—21 gld. kvinč. Kdor ga potrebuje naj se oglasi pri opravištvu „Soče“ na Korenjsi št. 10. Odda se tudi po najmanjši postavni meri.

Pozor!

Prevdano podpisana si dovoljuje opozarjati castito duhovščino na svojo dobro preskrbljeno

štacuno za umetne cvetice
ulica Raštel št. 27

in se priporoča za napravo vsakovrstnih cerkvenih cvetic po najnižji ceni.

Za prijazno naročbo prosi

s posebnim spoštovanjem

Jozepina Ruziczka.

V Gorici, 21. junija 1881.

Velika zaloga

vsakovrstnih

oblačil za gospode in gospé,

naj obilniše zbirke, dobrega blaga in krasne izdelave pri

IG. STEINER-JU V GORICI

poleg škofijske palače.